

คู่มือว่าด้วยรายการที่ต้องตรวจสอบตามอนุสัญญาต่อต้าน
การทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1984

2557

สารบัญ

<u>บทนำ.....</u>	<u>4</u>
<u>ข้อมูลพื้นฐาน.....</u>	<u>6</u>
<u>รายการที่ต้องตรวจสอบ.....</u>	<u>8</u>
<u>การห้ามทรมาน.....</u>	<u>10</u>
<u>การปฏิบัติหรือการลงโทษ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี.....</u>	<u>15</u>
<u>การสืบสวนสอบสวนข้อกล่าวหาการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย.....</u>	<u>17</u>
<u>หลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย (Non-Refoulement).....</u>	<u>22</u>
<u>เขตอำนาจรัฐ.....</u>	<u>23</u>
<u>การทรมานอันเป็นฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน.....</u>	<u>24</u>
<u>สิทธิได้รับการชดเชยเยียวยา.....</u>	<u>24</u>
<u>อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้</u> <u>มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี.....</u>	<u>27</u>

ผู้เขียน: Kalpalata Dutta

Kalpalata Dutta เป็นผู้อำนวยการสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย มีหน้าที่ออกแบบโครงการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน จัดทำสื่อช่วยในการสอนและประสานงานวิจัยของทางสถาบัน เธอเรียนจบระดับพันปริญญาตรีในปี 2547 จาก Central European University กรุงบูดาเปสต์ ในระดับปริญญาโทด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชน ในปัจจุบันอยู่ระหว่างทำปริญญาเอกที่สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา (สสมส.) มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แปล: กัญญรัตน์ วิชาตะวัต

คำสงวนสิทธิ์

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ มิได้สะท้อนความคิดเห็นของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการบริหารองค์กรต่าง ๆ หรือประเทศสมาชิกต่าง ๆ ของสหประชาชาติ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนและจัดพิมพ์ขึ้นโดยอิสระภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการ: การปฏิรูปกฎหมายเพื่อเสริมสร้างพลังสังคมด้านสิทธิมนุษยชน (Law Reform and Legal Empowerment for Advancement of Human Rights-based Society) โดยความร่วมมือของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

บทนำ

คู่มือว่าด้วยอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ("อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน") ได้ถูกจัดทำขึ้นภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและสำนักงานพัฒนาโครงการแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทยเพื่อเสริมความรู้ให้แก่บุคลากรและเป็นเครื่องมือพัฒนาศักยภาพองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนแล้วหลายฉบับ ซึ่งได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Covenant on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: ICERD) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention of the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention Against Torture: CAT) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD) และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearances: CED) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้ลงนามแต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน

กฎหมายระหว่างประเทศของไทยเป็นระบบทวินิยม (dualist system) ซึ่งไม่มีผลบังคับใช้โดยตรง ต้องมีการอนุมัติการเป็นกฎหมายภายในเสียก่อนจึงจะมีผลบังคับในชั้นศาลได้ ดังนั้นรัฐจึงมีพันธกรณีในการทบทวนกฎหมายภายในที่มีอยู่ และปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายหรือบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้กฎหมายภายในสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่สากลยอมรับ

คู่มือฉบับนี้ได้รวบรวมรายการที่ต้องตรวจสอบตามข้อบทต่างๆ ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน ซึ่งบุคลากรของสำนักงานสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อประเมินหรือทบทวนกฎหมาย กฎ และนโยบายต่างๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับอนุสัญญา รายการที่ต้องตรวจสอบนี้ครอบคลุมถึงความเห็นทั่วไป (general comments) อันเป็นกลไกของอนุสัญญา รายงานของผู้รายงานพิเศษ

(special rapporteurs) หลักการและมาตรฐานสากลของสหประชาชาติ และข้อเสนอแนะที่มาจากกลไกของสหประชาชาติโดยการทบทวนรายงานที่ประเทศไทยยื่นเสนอ

คู่มือตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานเป็นส่วนหนึ่งของชุดคู่มือเกี่ยวกับตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนว่าด้วย กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (ICERD) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (CRPD) และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (CED)

ข้อมูลพื้นฐาน

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ("อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน") ค.ศ. 1984 เป็นตราสารระหว่างประเทศที่กล่าวถึงการทรมานไว้อย่างครอบคลุมที่สุด โดยมีคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (Committee against Torture) ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามอนุสัญญาที่สำคัญ ดังนี้

- **นิยามการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย:** นิยามการทรมานได้ระบุไว้ในข้อ 1 ของอนุสัญญา และข้อ 16 ระบุนิยามการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "การปฏิบัติที่โหดร้าย") โดยอนุสัญญาได้กำหนดให้รัฐภาคีมีพันธกรณีในการบัญญัติให้การทรมานเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา
- **ห้ามการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอย่างเด็ดขาด:** อนุสัญญาย้ำหลักห้ามการทรมานอย่างเด็ดขาดซึ่งรัฐไม่อาจดเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณีได้ (non-derogable character) ซึ่งข้อ 2 ของอนุสัญญาเน้นย้ำว่าไม่มีกรณีใดทั้งสิ้นที่รัฐจะสามารถขยับกมาเป็นข้ออ้างที่จะทรมานหรือปฏิบัติที่โหดร้ายไม่ว่าในท้องที่ใดในเขตอำนาจรัฐนั้น
- **พันธกรณีของรัฐในการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย:** ข้อ 2 ของอนุสัญญากำหนดให้รัฐมีหน้าที่ใช้มาตรการทางกฎหมาย ทางปกครองและทางศาล รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สามารถป้องกันการทรมานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายรวมถึงหน้าที่แก้ไขกฎหมายและขจัดอุปสรรคอื่นๆ ที่ยังเอื้อให้มีการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย นอกจากนี้ รัฐยังมีหน้าที่นำมาตรการเชิงบวกมาปรับใช้เพื่อรับประกันว่าจะไม่มีการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายเกิดขึ้น ซึ่งหมายรวมถึง การทบทวนทั้งระบบที่เกี่ยวกับการสอบปากคำ การควบคุมตัวและการคุมขัง รวมทั้ง สร้างกลไกการสืบสวนสอบสวนที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและมีความเป็นกลาง เมื่อใดก็ตามที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการทรมานเกิดขึ้นในท้องที่ใดในเขตอำนาจรัฐนั้น
- **หลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย (Non-refoulement):** ข้อ 3 ของอนุสัญญาวางหลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย ซึ่งกำหนดให้รัฐไม่สามารถที่จะขับไล่ ส่งกลับ (ผลักดันกลับ) หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอิกรัฐหนึ่ง หากมี "เหตุ" อันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะได้รับอันตรายจากการทรมาน

- **หลักเขตอำนาจรัฐสากล (Universal jurisdiction):** อนุสัญญาที่ยืนยันหลักเขตอำนาจรัฐสากลเหนือความผิดฐานทรมาน ซึ่งรัฐภาคีมีเขตอำนาจในการดำเนินคดีกับบุคคลผู้ถูกพบในอาณาเขตของรัฐนั้น ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทรมาน ไม่ว่าจะการกระทำความผิดจะเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร หรือผู้ถูกกล่าวหาจะมีสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรก็ตาม (ข้อ 5-9)
- **สิทธิของเหยื่อที่จะร้องทุกข์และได้รับการชดเชยเยียวยา:** อนุสัญญานี้ตระหนักถึงเหยื่อจากการทรมานที่จะมีสิทธิในการร้องทุกข์และเป็นคดีที่มีการสืบสวนสอบสวนโดยทันทีและอย่างเป็นกลาง (ข้อ 13) อีกทั้ง มีสิทธิที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาและค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอเหมาะสม (ข้อ 14)

รายการที่ต้องตรวจสอบ

รายการที่ต้องตรวจสอบจะนำเสนอไปตามข้อบทต่างๆ ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน แต่ละรายการจะเริ่มต้นด้วยหัวข้อหลัก ข้อบทที่นำมาอ้างอิง และเอกสารความเห็นและข้อเสนอแนะ¹ ดังตัวอย่าง

- นิยามการทรมาน (หัวข้อหลัก)
- ข้อ 1 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน
- ความเห็นทั่วไปที่ 2

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานโดยการภาคยานุวัติและมีผลบังคับกับประเทศไทยในปี 2550 การทบทวนรายงานการปฏิบัติตามพันธกรณีฉบับแรกโดยคณะกรรมการต่อต้านการทรมานมีขึ้นในปี 2557² โดยในคู่มือนี้จะนำเสนอข้อความบางส่วนที่มาจากข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ซึ่งเป็นประเด็นข้อห่วงใยที่สำคัญๆ

ในคู่มือนี้จะบรรยายคุณลักษณะสำคัญหรือองค์ประกอบหลักของแต่ละข้อบทและตั้งเป็นคำถามในรูปแบบของใช่/ไม่ใช่ เพื่อเป็นเครื่องมือชี้วัดให้แก่ผู้อ่านในการประเมินว่ากฎหมายของไทยนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ในแถวที่มีหัวข้อ "ข้อสังเกต" จะประกอบด้วยคำอธิบาย อ้างอิงและประเด็นขบคิด เพื่อให้ผู้อ่านได้มีโอกาสทบทวนมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกิดขึ้นในระบบกฎหมายภายในประเทศ

คำตอบว่า "ไม่" ในแต่ละประเด็นคำถามชี้วัดนั้นจะแสดงถึงช่องว่างทางกฎหมายภายในประเทศที่ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งในกรณีนี้ ผู้อ่านจะมีโอกาสได้ทบทวนช่องว่าง

1 กลไกหนึ่งของอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ การตีความข้อบทต่างๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา ซึ่งจะถูกรวบรวมในรูปแบบ "ความเห็นทั่วไป" (General Comments) หรือ "ข้อเสนอแนะทั่วไป" (General Recommendations) กล่าวสำหรับกลไกของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน จะทำหน้าที่ติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีสมาชิก และจัดพิมพ์เป็นความเห็นทั่วไปว่าด้วยข้อบทต่างๆ ตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน

2 รัฐภาคีสมาชิกมีหน้าที่ต้องยื่นรายงานการปฏิบัติตามพันธกรณีตามรอบการรายงานซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญของอนุสัญญา โดยจะมีการพิจารณาทบทวนรายงานดังกล่าวและแสดงข้อห่วงใยและข้อเสนอแนะต่อรัฐภาคีในรูปแบบของ "ข้อสังเกตเชิงสรุป" (Concluding Observations) หรือ "สรุปข้อเสนอแนะ" (Concluding Comments)

ทางกฎหมายดังกล่าว เพื่อระบุสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางในการอุดช่องว่างของกรอบ
กฎหมายภายใน รวมทั้งแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถอุดช่องว่างทางกฎหมายเหล่านั้นได้

การห้ามทรมาน

ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 4 ข้อ 11 และข้อ 15

ความเห็นทั่วไปที่ 2 ว่าด้วยการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีตามข้อ 2 ของอนุสัญญา

คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "คณะกรรมการ") ได้จัดทำข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานฉบับแรกที่ประเทศไทยนำเสนอ โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

นิยามการทรมาน (ย่อหน้า 9)

- ควรออกกฎหมายอนุวัติการให้ครบองค์ประกอบของนิยามการทรมานตามข้อ 1 ของอนุสัญญา
- ควรบัญญัติให้การทรมานเป็นความผิดที่แยกออกมาฐานหนึ่งโดยเฉพาะในกฎหมายอาญาและมีอัตราโทษที่ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดตามข้อ 4 วรรค 2 ของอนุสัญญา
- ควรกำหนดให้การกระทำที่เป็นการทรมานไม่มีอายุความ

ข้อห้ามงดเว้นพันธกรณีห้ามการทรมาน (ย่อหน้า 11)

ควรรับประกันหลักห้ามการทรมาน ที่รัฐไม่อาจงดเว้นพันธกรณีดังกล่าวได้โดยเด็ดขาด (absolute and non-derogable nature) โดยให้บัญญัติไว้เป็นกฎหมายและต้องสอดคล้องกับข้อ 2(2) ของอนุสัญญา อย่างไม่มีข้อยกเว้นไม่ว่าในกรณีใดย่อมไม่อาจยกเป็นข้ออ้างเพื่อการทรมานได้

เงื่อนไขของการประกาศภาวะฉุกเฉิน (ย่อหน้า 11)

ควรทบทวนบรรดากฎหมายพิเศษ เพื่อประเมินว่า เงื่อนไขที่ให้อำนาจในการประกาศภาวะฉุกเฉินและเงื่อนไขของกฎหมายฉุกเฉินที่ตราขึ้นนั้น มีความแน่นอนชัดเจนเป็นไปอย่างแคบและเคร่งครัดซึ่งควรจำกัดเฉพาะในสถานการณ์ที่เป็นกรณียกเว้นพิเศษอย่างแท้จริงเท่านั้น

การสืบสวนสอบสวน (ย่อหน้า 10)

ควรใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อสืบสวนสอบสวนการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายโดยทันที เพื่อนำตัวผู้ที่เกี่ยวข้องมาดำเนินคดีอาญาและลงโทษอย่างได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การทบทวนกฎหมายพิเศษ (ย่อหน้า 12)

ควรเริ่มทบทวนกฎหมายฉุกเฉินที่มีอยู่ในปัจจุบันรวมทั้งแนวปฏิบัติโดยไม่ล่าช้า และยกเลิกบรรดากฎหมายและแนวปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นดังต่อไปนี้

- ผู้ถูกควบคุมตัวโดยไม่มี การตั้งข้อหาตามอำนาจของกฎหมายพิเศษ ต้องถูกนำตัวให้มาปรากฏต่อหน้าศาล
- ผู้ถูกควบคุมตัว ต้องได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับญาติ ทนายความ และแพทย์ที่เป็นอิสระ โดยทันทีเมื่อมีการลิดรอนเสรีภาพ โดยต้องบัญญัติเป็นกฎหมายและมีผลบังคับในทางปฏิบัติ ซึ่งควรมีมาตรการติดตามตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ไม่อาจหยิบยกความคุ้มกันใดๆ ที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องถูกดำเนินคดีอาญาฐานที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งหมายรวมทั้งการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ยิ่งไปกว่านั้น รัฐต้องสืบสวนสอบสวนกรณีการทรมานอย่างจริงจังเร่งด่วนด้วยความเป็นกลาง เพื่อนำตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และหากศาลพิพากษาลงโทษ อัตราโทษต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของความผิดที่ได้กระทำลง
- ไม่มีผู้ใดที่จะถูกขู่เข็ญให้ต้องให้การอันเป็นโทษกับตัวเองหรือผู้อื่น หรือต้องให้คำรับสารภาพ และไม่มีกรณีใดที่คำรับสารภาพดังกล่าวนั้นจะสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ เว้นแต่รับฟังเป็นพยานหลักฐานที่แสดงว่าคำรับสารภาพหรือการให้การดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย

หลักประกันพื้นฐานทางกฎหมาย (ย่อหน้า 13)

- ควรมีมาตรการทางกฎหมายและแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพที่รับประกันว่า ผู้ถูกควบคุมตัวทุกคนสามารถเข้าถึงหลักประกันพื้นฐานทางกฎหมายในเบื้องต้นที่ถูกคุมขัง ซึ่งรวมทั้ง
 - สิทธิเข้าถึงทนายความที่เป็นอิสระโดยพลัน
 - สิทธิเข้าถึงแพทย์ที่เป็นอิสระโดยพลัน
 - สิทธิแจ้งญาติให้รับรู้
 - สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงสิทธิต่างๆ ของตนเมื่อถูกควบคุมตัว
 - สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงข้อเท็จจริงอันเป็นที่มาของการตั้งข้อหา
 - สิทธิที่จะได้รับการจัดทำทางทะเบียนถึงสถานที่ควบคุมตัว
 - สิทธิที่จะปรากฏตัวต่อหน้าผู้พิพากษาในทุกช่วงเวลาที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากล
 - สิทธิได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่คิดมูลค่า

- ควรมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่จะติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง และควรดำเนินการทางวินัย เมื่อปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวละเลยหลักประกันพื้นฐานทางกฎหมายแก่ผู้ถูกกีดรอนเสรีภาพ

การฝึกอบรม (ย่อหน้า 26)

รัฐภาคีสมาชิกควรดำเนินการดังนี้

- ควรจัดให้มีการฝึกอบรมภาคบังคับแก่เจ้าหน้าที่รัฐทุกคน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจและราชทัณฑ์ เพื่อประกันว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต่างมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาข้อบทต่างๆ โดยไม่อาจยกเว้นความรับผิดชอบเมื่อมีการฝ่าฝืนอนุสัญญา อีกทั้งจะต้องถูกสอบสวนและดำเนินคดีในชั้นศาลต่อไป
- ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะแก่กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์ ในหัวข้อเกี่ยวกับวิธีการบันทึกร่องรอยที่เกิดจากการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย อันได้แก่ คู่มือว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการบันทึกข้อมูลการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีอย่างมีประสิทธิภาพ หรือ "พิธีสารอิสตันบูล" (the Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment - the Istanbul Protocol)
- ในการฝึกอบรมควรให้มีการตระหนักถึงประเด็นเรื่องเพศภาวะ โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมควบคุมตัว การสอบปากคำ หรือการปฏิบัติอื่นใดต่อสตรีที่ถือเป็นการจับกุม การควบคุมตัว หรือการคุมขัง
- ควรมีการประเมินถึงประสิทธิภาพและผลที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรม และมีการศึกษาสถานการณ์การทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายที่เกิดขึ้นจริง

คุณลักษณะสำคัญ

คณะกรรมการต่อต้านการทรมานเน้นย้ำถึงองค์ประกอบของการทรมาน ซึ่งต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อยตามบทนิยามข้อ 1 ของอนุสัญญา และยังได้ย้ำเตือนถึงคำว่า "เจตนา" และ "ความมุ่งประสงค์" ดังที่ระบุไว้ในข้อ 1 นั้น มิใช่การค้นหามูลเหตุจงใจของผู้กระทำความผิดที่เป็นอัตวิสัย แต่เป็นการพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำทรมานอย่างเป็นภาวะวิสัย

คณะกรรมการได้อธิบายว่า การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญารัฐธรรมนูญ จะมีส่วนโดยตรงที่จะทำให้อนุสัญญามุ่งเป้าหมายในการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ทั้งนี้ เพราะ

- เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ต้องพิจารณาบทลงโทษอันเหมาะสมกับความร้ายแรงของความผิด
- เสริมสร้างประสิทธิผลในการป้องกัน
- เพิ่มความสามารถเจ้าหน้าที่ในการติดตามคดีอาญาความผิดฐานทรมานได้โดยเฉพาะ
- สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในการติดตามและตรวจสอบการกระทำหรือจดเว้นการกระทำของรัฐที่ละเมิดพันธกรณีตามอนุสัญญา

อนุสัญญาข้อ 11 เน้นย้ำความสำคัญของการรับประกันสิทธิของผู้ถูกจับกุม ควบคุมตัว หรือคุมขัง และเรียกร้องให้รัฐภาคีทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการและแนวปฏิบัติทั้งหลาย อันเกี่ยวกับการสอบปากคำ การควบคุมตัว และการปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุม ควบคุมตัว หรือถูกคุมขังไม่ว่าในรูปแบบใด ทั้งนี้ ผู้อ่านจะได้มีโอกาสในการทบทวนรายการที่ต้องตรวจสอบซึ่งมีที่มาจากกติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) กล่าวโดยเฉพาะคือ

- ข้อ 6: สิทธิในชีวิต
- ข้อ 9: สิทธิในเสรีภาพ และความมั่นคงของบุคคล ซึ่งรวมทั้งการคุ้มครองทางกฎหมาย ระหว่างการควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีชั้นศาล (pre-trial detention)
- ข้อ 10: สิทธิต่างๆ ของบุคคลระหว่างการถูกควบคุมตัว
- ข้อ 14: สิทธิในการดำเนินคดีที่เป็นธรรม (right to fair trial)

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	<p>มีบทนิยามการทรมานบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ/กฎหมายอื่นแล้วหรือไม่</p> <p>บทนิยามการทรมานดังกล่าวมีองค์ประกอบสามประการสำคัญตามที่ระบุในข้อ 1 ของอนุสัญญาแล้วหรือยัง</p> <ul style="list-style-type: none"> • เจตนาที่ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานทางกายหรือทางจิตใจอย่างสาหัส • กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือไม่ 			<p>การพิจารณาประเด็น "การมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อม" คณะกรรมการต่อต้านการทรมานได้ชี้แจงว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสืบหาผู้รับผิดชอบตามลำดับสายการบังคับบัญชา รวมทั้งผู้กระทำผิดโดยตรง³</p> <p>คณะกรรมการยังได้ชี้แจงต่อไปอีกว่า การมีส่วนเกี่ยวข้อง</p>

3 ความเห็นทั่วไปที่ 2 ว่าด้วยการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีสมาชิกตามข้อ 2 ของอนุสัญญา, คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน, ย่อหน้า 9

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<p>โดยอ้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อความมุ่งประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดเฉพาะ 			โดยอ้อมนั้น อาจเป็นไปในรูปแบบของการยุยง การส่งเสริม การสนับสนุน การรู้เห็นเป็นใจ หรือการมีส่วนร่วมในทางอื่น หรือเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการกระทำทรมาณ ⁴
2.	กฎหมายได้บัญญัติให้การทรมาณซึ่งมีเนื้อหาตามข้อ 1 ของอนุสัญญา เป็นความผิดอาญาฐานหนึ่งโดยเฉพาะหรือไม่			
3.	กฎหมายได้บัญญัติให้ "การพยายามกระทำการทรมาณ" ดังที่ระบุในข้อ 1 ของอนุสัญญา เป็นความผิดอาญาฐานหนึ่งโดยเฉพาะหรือไม่			
4.	บทลงโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับทรมาณตามกฎหมายนั้น เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดหรือไม่			
5.	<p>ข้อห้ามการทรมาณตามกฎหมายมีสภาพบังคับโดยเด็ดขาดหรือไม่</p> <p>กฎหมายได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ว่า ไม่มีกรณีใดทั้งสิ้น ที่จะสามารถยกเป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมให้กับการทรมาณได้ ซึ่งหมายรวมทั้ง</p>			

4 อ่างแล้ว, ย่อหน้า 17

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<ul style="list-style-type: none"> ภาวะสงคราม หรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม การขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ ภาวะฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากทางการ 			
6.	กฎหมายได้บัญญัติให้คำให้การที่มาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายหรือจากการขู่เข็ญ ไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานในศาลหรือไม่			
7.	กฎหมายได้บัญญัติให้การร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมานไม่ถูกจำกัดโดยอายุความหรือไม่			

การปฏิบัติหรือการลงโทษ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

ข้อ 16

ความเห็นทั่วไปที่ 2

คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "คณะกรรมการ") ได้จัดทำข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานฉบับแรกที่ประเทศไทยนำเสนอ โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

สภาพการคุมขังที่ไร้มนุษยธรรม (ย่อหน้า 22)

รัฐภาคีควรใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะปรับปรุงที่คุมขังเพื่อให้ไม่เป็นการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- การนำทุกมาตรการที่จำเป็นมาใช้บังคับเพื่อลดความแออัดในที่คุมขัง ซึ่งได้แก่ การนำมาตรการทางเลือกต่าง ๆ มาใช้แทนการคุมขัง ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขัง หรือ "ข้อกำหนดโตเกียว" (United Nations Standard Minimum Rules for Non-Custodial Measures – The Tokyo

Rules) และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มิใช่การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง หรือ "ข้อกำหนดกรุงเทเพช" (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non custodial Measures for Women Offenders – The Bangkok Rules)

- การตอบสนองปัจจัยพื้นฐานแก่ผู้ถูกกีดรอนเสรีภาพ ในด้านสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การบริโภคอาหารและน้ำดื่ม โดยรัฐภาคีควรถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการรักษาพยาบาลจากกรมราชทัณฑ์ให้เป็นของกระทรวงสาธารณสุข
- การใช้มาตรการต่าง ๆ ที่จะป้องกันความรุนแรงในที่คุมขัง และสืบสวนสอบสวนทุกเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเพื่อนำผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดมาดำเนินคดีอาญาและเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย

การใช้โซ่ตรวนและการขังเดี่ยว (ย่อหน้า 23)

รัฐภาคีควรรับประกัน ดังนี้

- หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องพันธนาการ หรือใช้อย่างจำกัดภายใต้การดูแลของแพทย์และต้องจัดทำรายงานการใช้เครื่องมือดังกล่าวโดยสม่ำเสมอ
- ยกเลิกการตีตรวนนักโทษประหารชีวิต
- ยกเลิกการขังเดี่ยวโดยไม่มีกำหนดเวลา นอกจากนี้ มาตรการขังเดี่ยวควรใช้อย่างจำกัด โดยเลือกใช้เป็นวิธีการสุดท้าย และมีกรอบเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลโดยเคร่งครัด และหากเป็นไปได้ให้มีการตรวจสอบทบทวนโดยศาล

คุณลักษณะสำคัญ

ในความเห็นทั่วไปที่ 2 คณะกรรมการต่อต้านการทรมานตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับพันธกรณีในการป้องกันการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "การปฏิบัติที่โหดร้าย") ว่าทั้งสองสิ่งต่างพึ่งพาซึ่งกันและกัน และไม่อาจแบ่งแยกได้ชัด รวมทั้งมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงระหว่างกัน

คณะกรรมการยังชี้แจงต่อไปว่า ในทางปฏิบัตินั้น พันธกรณีในการป้องกันการปฏิบัติที่โหดร้ายมีความทับซ้อนกับพันธกรณีในการป้องกันการทรมานเป็นอย่างมาก การทรมานถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการปฏิบัติที่โหดร้ายที่อยู่ในขั้นร้ายแรง แต่เส้นแบ่งระหว่างการปฏิบัติที่โหดร้ายกับการทรมานนั้นยังคงไม่ชัดเจน คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่าความแตกต่างนั้นมักจะมาจากการตีหรือความร้ายแรงของการปฏิบัติที่โหดร้าย รวมทั้งประเด็นความเปราะบางของเหยื่อการทรมาน

คณะกรรมการยังตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า การปฏิบัติที่โหดร้ายมักสร้างเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การทรมานได้ ดังนั้น จึงต้องบังคับใช้มาตรการป้องกันการทรมานเพื่อป้องกันการปฏิบัติที่โหดร้ายด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการจึงเห็นว่าการป้องกันการปฏิบัติอันโหดร้ายมีลักษณะเช่นเดียวกับการทรมานที่ไม่อาจงดเว้นพันธกรณีได้ (non-derogable in nature)

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่
1.	กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัตินิยามการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "การปฏิบัติที่โหดร้าย") ไว้แล้วหรือไม่		
2.	กฎหมายได้บัญญัติให้การปฏิบัติที่โหดร้ายตามที่ระบุในข้อ 16 ของอนุสัญญาเป็นความผิดอาชญาฐานหนึ่งโดยเฉพาะหรือไม่		
3.	กฎหมายได้บัญญัติให้มีบทลงโทษจากการปฏิบัติที่โหดร้าย โดยมีอัตราโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดหรือไม่		
4.	<p>กฎหมายได้บัญญัติให้ข้อห้ามการปฏิบัติที่โหดร้ายมีสภาพบังคับโดยเด็ดขาดหรือไม่</p> <p>กฎหมายได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ว่า ไม่มีกรณีใดทั้งสิ้น ที่จะสามารถยกเป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมให้การปฏิบัติที่โหดร้ายได้ ซึ่งหมายรวมทั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ภาวะสงคราม หรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม • การขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ • ภาวะฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด • คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากทางการ 		
5.	กฎหมายได้บัญญัติให้การร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติที่โหดร้ายไม่ถูกจำกัดโดยอายุความหรือไม่		

การสืบสวนสอบสวนข้อกล่าวหาการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย

ข้อ 12

ข้อ 13

คุณลักษณะสำคัญ

ความมุ่งประสงค์ของการสืบสวนสอบสวนและบันทึกข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อกรณีการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หมายรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้⁵

ก. เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่กระจ่างชัด รวมทั้งเป็นการรับรู้ถึงหน้าที่รับผิดชอบของปัจเจกและของรัฐต่อบรรดาเหยื่อการทรมานตลอดจนครอบครัวของเหยื่อ

ข. เพื่อให้สามารถเลือกใช้มาตรการที่จำเป็นต่อการป้องกันการเกิดขึ้นซ้ำสอง

ค. เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีอาญา และ/หรือ การลงโทษทางวินัย กับผู้ที่ต้องรับผิดชอบที่ปรากฏในทางสืบสวนสอบสวน และใช้ในการชดเชยและเยียวยาโดยรัฐ ซึ่งหมายรวมถึง ค่าสินไหมทดแทนที่เป็นธรรมและเหมาะสม การรักษาพยาบาลทางการแพทย์ และการฟื้นฟูเยียวยาอื่น

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	กฎหมายได้บัญญัติเกี่ยวกับกลไกที่ให้ปัจเจกบุคคลสามารถยื่นข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมานไว้หรือไม่			ทบทวนพิธีสารอิสตันบูล ในประเด็นด้านสุขภาพ และวิชาชีพกฎหมาย และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
2.	กฎหมายได้บัญญัติถึงกลไกอิสระที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในการสืบสวนสอบสวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอย่างมีประสิทธิภาพไว้หรือไม่			พนักงานสอบสวนควรเป็นอิสระจากตัวบุคคลและองค์กรของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

5 หลักการว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการบันทึกข้อมูลการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี อย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อมติของสมัชชาใหญ่ที่ 55/89 เมื่อ 4 ธันวาคม 2543 (Principles on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman Degrading Treatment of Punishment)

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<ul style="list-style-type: none"> กลไกดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนได้เอง ในกรณีที่ไม่มีกรร็องเรียนอย่างชัดเจนได้หรือไม่ หากปรากฏว่ามีการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายเกิดขึ้น 			
3.	<p>กฎหมายได้บัญญัติให้หน่วยงานสืบสวนสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ที่จะได้รับข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต่อการสืบสวนสอบสวนไว้หรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานสืบสวนสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกพยาน ซึ่งรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีคำสั่งให้แสดงพยานหลักฐานได้หรือไม่ หน่วยงานสืบสวนสอบสวนมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลางด้านอื่นเข้าร่วมการสอบสวนได้หรือไม่ 			
4.	<p>กฎหมายได้บัญญัติถึงมาตรการป้องกันโดยให้ผู้ที่อาจมีส่วนในการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย พ้นจากตำแหน่งที่จะสามารถควบคุมหรือมีอำนาจโดยตรงหรือโดยอ้อมเหนือผู้ร้องเรียน พยาน หรือครอบครัวและญาติ รวมทั้งผู้สืบสวนสอบสวนไว้หรือไม่</p>			
5.	<p>กฎหมายได้บัญญัติให้มีกระบวนการดังกล่าวต่อไปนี้แก่เหยื่อการทรมานหรือการ</p>			

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<p>ปฏิบัติที่โหดร้าย รวมทั้งตัวแทนทางกฎหมายด้วยหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> • ได้รับแจ้งความคืบหน้าในการสืบสวนสอบสวนข้อกล่าวหาทั้งหลายที่เกี่ยวกับการทรมานหรือไม่ • สามารถเข้าถึงการพิจารณาคดีและข้อมูลการสืบสวนสอบสวนที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และ • สามารถนำเสนอพยานหลักฐานฝ่ายตนได้หรือไม่ 			
6.	<p>กฎหมายได้บัญญัติให้การตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการสืบสวนสอบสวน ต้องกระทำภายใต้การควบคุมของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และอยู่นอกเหนือการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านความมั่นคงหรือเจ้าหน้าที่ทางการ ไร่หรือไม่</p> <p>กฎหมายได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ ไร่หรือไม่ และแนวปฏิบัติดังกล่าวนั้นประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้หรือไม่⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> • พฤติการณ์ต่างๆ ที่ได้จากการสอบถามเหยื่อ • ประวัติหรือรายละเอียดข้อมูลเรื่อง 			

6 โปรดทบทวน หลักการที่ 6 ของหลักการว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการบันทึกข้อมูลการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี อย่างมีประสิทธิภาพ (Principles on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman Degrading Treatment of Punishment), โดยข้อมติของสมัชชาใหญ่ที่ 55/89 เมื่อ 4 ธันวาคม 2543

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<p>ราวต่าง ๆ ของเหยื่อที่ได้ให้ไว้ ระหว่างการสอบถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> • การตรวจและวินิจฉัยสภาพร่างกายและสภาพจิต • ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ที่ทำการตรวจ • ผู้เขียนรายงาน โดยระบุข้อมูลของผู้มีส่วนในการตรวจวินิจฉัย <p>กฎหมายได้บัญญัติให้รายงานการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ต้องให้ความสำคัญถึงประเด็นดังต่อไปนี้ไว้หรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> • การนำรายงานไปชี้แจงแก่เหยื่อหรือผู้แทนของเหยื่อ • การรับฟังและบันทึกความเห็นของเหยื่อต่อกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ <p>กฎหมายได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนที่สอบสวนข้อกล่าวหาการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ได้รับการชี้แจงถึงรายงานการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์เมื่อเห็นสมควร ไว้หรือไม่</p>			
คณะกรรมการสอบสวนอิสระ				
7.	<p>ในกรณีที่กระบวนการสืบสวนสอบสวนไม่อาจเป็นไปอย่างเหมาะสม เนื่องจากขาดความเชี่ยวชาญ หรือต้องสงสัยว่าจะมีอคติหรือเพราะปรากฏว่าได้ดำเนินการไปในทางที่ผิดอย่างมีนัยยะสำคัญ กฎหมายได้บัญญัติให้มีการสืบสวนสอบสวนโดยคณะ</p>			

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	<p>กรรมการสอบสวนที่เป็นอิสระหรือมีกลไกอื่นไว้หรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> • กลไกที่สร้างขึ้นดังกล่าวมีอำนาจเพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนได้อย่างเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพหรือไม่ 			

หลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย (Non - Refoulement)

ข้อ 3

หลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย (Non - Refoulement) (ย่อหน้า 20)

- ควรมีกฎหมายอนุวัติการและมีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการไม่ผลักดันไปเผชิญอันตราย (non-refoulement) รวมทั้งมีการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง ตามข้อ 3 ของอนุสัญญา กล่าวโดยเฉพาะคือ
 - การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง และจัดตั้งระบบที่พักพิงแห่งชาติ เพื่อให้มีกรอบกฎหมายที่จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ของผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิง นอกจากนี้ รัฐภาคีควรมีมาตรการที่จำเป็น โดยร่วมมือกับข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR) เพื่อทบทวนกระบวนการพิจารณาสถานะของผู้ลี้ภัย
 - การให้ความคุ้มครองและสนับสนุนการฟื้นฟูเยียวยาเหยื่อที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ลักลอบนำคนเข้าเมืองในค่ายทางภาคใต้ของประเทศไทย และกำหนดการคุ้มครองชั่วคราว รวมทั้งคุ้มครองสิทธิที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ลี้ภัยชาวโรฮีนจาและบุคคลไร้รัฐ และคุ้มครองสิทธิที่จะไม่ถูกผลักดันไปเผชิญอันตราย
 - การให้ภาคยานุวัติต่ออนุสัญญา ค.ศ. 1951 ซึ่งเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย และพิธีสาร ค.ศ. 1967

คุณลักษณะสำคัญ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	ในกฎหมาย มีบทบัญญัติที่ห้ามรัฐขับไล่หรือส่งกลับบุคคลหนึ่งบุคคลใดไปยังรัฐอื่น ⁷ หากมีเหตุ			

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
	อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ในอันตรายหรือตกเป็นเหยื่อของการทรมาน หรือไม่			
2.	รัฐได้ให้การภาคยานุวัติต่อ <ul style="list-style-type: none"> อนุสัญญา ค.ศ. 1951 ว่าด้วยสถานะผู้ลี้ภัยแล้วหรือไม่ พิธีสาร ค.ศ. 1967 ว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัยแล้วหรือไม่ 			

เขตอำนาจรัฐ

ข้อ 5

ข้อ 6

ข้อ 7

คุณลักษณะสำคัญ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	กฎหมายได้บัญญัติรับรองให้รัฐมีเขตอำนาจเหนือความผิดฐานทรมานไว้หรือไม่ ในกรณีดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ในกรณีที่ความผิดดังกล่าวได้กระทำลงบนอาณาบริเวณในเขตอำนาจรัฐ หรือบนเรือหรืออากาศยานซึ่งได้จดทะเบียนว่าอยู่ในเขตอำนาจรัฐนั้น ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา มีสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งที่เป็นของรัฐนั้น ในกรณีที่เหยื่อมีสัญชาติใดสัญชาติหนึ่งที่เป็นของรัฐนั้น 			

7 "รัฐอื่น" หมายถึงรัฐซึ่งปัจเจกบุคคลอาจถูกขับไล่ออกไป ส่งตัวกลับ หรือส่งผู้ร้ายข้ามแดน และยังหมายรวมถึงรัฐที่ปัจเจกบุคคลนั้นอาจต้องถูกขับไล่ ส่งตัวกลับ หรือส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่ออีกครั้งหนึ่ง

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
2.	กรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการ ทรمانซึ่งไม่ได้มีสัญชาติของรัฐนั้น ได้ปรากฏตัวใน เขตอำนาจรัฐ มีกรอบกฎหมายที่บัญญัติให้รัฐ <ul style="list-style-type: none"> เริ่มดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลดังกล่าวหรือไม่ หากไม่มีการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน			

การทรمانอันเป็นฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 8

ข้อ 9

คุณลักษณะสำคัญ

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	มีบทบัญญัติของกฎหมายที่วางหลักการให้ความผิดฐาน ทรمانถือเป็นความผิดฐานหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วย การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งหมายรวมทั้งความตกลงตาม สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน หรือไม่			

สิทธิได้รับการชดเชยเยียวยา

ข้อ 14

คุณลักษณะสำคัญ

ในความเห็นทั่วไปที่ 3 คณะกรรมการต่อต้านการทรمانได้ชี้แจงเกี่ยวกับพันธกรณีของ
รัฐในการชดเชยเยียวยาตามข้อ 14 ของอนุสัญญา ซึ่งได้แก่ การชดเชยเยียวยาทั้งในเชิง
กระบวนการและในเชิงเนื้อหา

กล่าวสำหรับการชดเชยเยียวยาในเชิงกระบวนการที่สอดคล้องกับพันธกรณี รัฐภาคีต้อง
ตราเป็นกฎหมายและจัดให้มีกลไกการร้องเรียนต่าง ๆ ทั้งในกลไกและองค์กรสืบสวนสอบสวน

การมีตุลาการที่เป็นอิสระที่กำหนดรับรองสิทธิและให้การชดเชยเยียวยาแก่เหยื่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ตลอดจนการรับประกันประสิทธิภาพของกลไกต่างๆ แก่เหยื่อทุกรายที่จะเข้าถึงได้โดยง่าย พันธกรณีดังกล่าวนี้ได้ระบุไว้ในข้อ 12 และ 13 ของอนุสัญญา

กล่าวสำหรับการชดเชยเยียวยาในเชิงเนื้อหา รัฐภาคีต้องรับประกันว่าเหยื่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายทั้งปวง จะต้องได้รับการชดเชยเยียวยาอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมทั้งการได้รับค่าชดเชย และมาตรการอื่นๆ ที่จะฟื้นฟูเยียวยาให้กลับคืนสู่สภาพเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คณะกรรมการได้อธิบายต่อไปถึงรูปแบบของการชดเชยเยียวยา ซึ่งมีห้าประการ ดังนี้

- **การกลับคืนคืนสู่สภาพเดิม (Restitution):** เป็นการชดเชยเยียวยาในรูปแบบหนึ่งซึ่งมีเป้าหมายให้เหยื่อกลับคืนสู่สภาพเดิมก่อนที่ความผิดจะได้กระทำลง ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณี การกลับคืนคืนสู่สภาพเดิมจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อได้ใช้ความพยายามที่จะแก้ไขรากเหง้าของปัญหาเชิงโครงสร้าง
- **สินไหมทดแทน (Compensation):** สินไหมทดแทนที่ชดเชยให้กับเหยื่อจะต้องเพียงพอที่จะชดเชยความเสียหายอันอาจประเมินได้ทางเศรษฐกิจที่เป็นผลจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือไม่ก็ตาม คณะกรรมการยังเน้นย้ำต่อไปอีกว่า สินไหมทดแทนที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวนั้นอาจไม่เพียงพอที่จะชดเชยเยียวยาเหยื่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายได้
- **การบำบัดฟื้นฟู (Rehabilitation):** คณะกรรมการให้ข้อสังเกตว่าการบำบัดฟื้นฟูหมายถึงการทำให้กลับคืนสู่ฐานะเดิม หรือได้มาซึ่งทักษะใหม่เนื่องเพราะสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากผลของการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย เพื่อให้บรรลุซึ่งพันธกรณีในการบำบัดฟื้นฟูเหยื่อการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายอย่างเต็มรูปแบบนี้ รัฐภาคีควรกำหนดมาตรการระยะยาวร่วมกับองค์ความรู้ทางสหวิชาชีพอย่างผสมผสาน เพื่อให้เป็นการบริการจากผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย
- **ความพึงพอใจ (Satisfaction):** คณะกรรมการชี้แจงว่า ความพึงพอใจอาจมาจากการชดเชยเยียวยารูปแบบหนึ่งรูปแบบใดหรือทุกประการรวมกัน ดังต่อไปนี้
 - ✓ การมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีเป้าหมายที่จะหยุดยั้งไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ
 - ✓ การยืนยันข้อความจริงอย่างครบถ้วนและเปิดเผยต่อสาธารณะ เท่าที่การเปิดเผยดังกล่าวจะไม่สร้างภัยคุกคามต่อความปลอดภัยหรือทำให้เสียประโยชน์แก่เหยื่อและครอบครัว ตลอดจนพยาน

- ✓ การประกาศอย่างเป็นทางการ หรือการมีคำพิพากษาของศาลที่ฟื้นคืนศักดิ์ศรี ชื่อเสียงและรับรองสิทธิประการต่างๆ ของเหยื่อและบุคคลใกล้ชิด
- ✓ การลงโทษผ่านกระบวนการยุติธรรมชั้นศาล และการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบจากการละเมิดที่เกิดขึ้น
- ✓ การขอโทษต่อสาธารณชน ซึ่งรวมทั้งการยอมรับข้อเท็จจริง การยอมรับผิดและอื่นๆ

- **การรับประกันว่าจะไม่เกิดขึ้นซ้ำสอง (Guarantees of non-repetition):** เพื่อรับประกันว่าการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายจะไม่เกิดขึ้นอีกซ้ำสอง รัฐภาคีควรมีมาตรการที่จะไม่ปล่อยให้ผู้กระทำความผิดตามอนุสัญญาลอยนวล มาตรการดังกล่าวหมายรวมทั้งการออกคำสั่งที่มีประสิทธิภาพชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่รัฐตามข้อบทต่างๆ ของอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อห้ามการทรมานอย่างเด็ดขาด

	รายการที่ต้องตรวจสอบ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อสังเกต
1.	มีรัฐธรรมนูญ/กฎหมายที่บัญญัติรับรองสิทธิของเหยื่อการทรมาน ที่ จะได้รับการชดเชยเยียวยาที่เหมาะสมหรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> • สิทธิดังกล่าวมีสภาพบังคับหรือไม่ 			

อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

ภาค 1

ข้อ 1

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “การทรมาน” หมายถึง การกระทำใดก็ตามโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าจะทางกายหรือทางจิตต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือจากบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้น สำหรับการกระทำ ซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม กระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ หรือเป็นการข่มขู่ให้กลัวหรือเป็นการบังคับขู่เข็ญบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม หรือเพราะเหตุผลใดใด บนพื้นฐานของการเลือกประติบัติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำโดยหรือด้วยการยุยง หรือโดยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าพนักงานของรัฐ หรือของบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษที่ขบถด้วยกฎหมาย
2. ข้อนี้ไม่มีผลกระทบต่อตราสารระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในใดที่มี หรืออาจจะมี บทบัญญัติที่ใช้บังคับได้ในขอบเขตที่กว้างกว่า

ข้อ 2

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินมาตรการต่าง ๆ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร ทางตุลาการหรือ มาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิผลเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำการทรมานในอาณาเขตใดซึ่งอยู่ ภายใต้เขตอำนาจของตน
2. ไม่มีพฤติการณ์พิเศษใด ไม่ว่าจะ เป็นภาวะสงคราม หรือสภาพคุกคามที่จะเกิดสงคราม การขาดเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ หรือสภาวะฉุกเฉินสาธารณะอื่นใดที่ยกขึ้นมา เป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้
3. คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากทางการ ไม่สามารถยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมานได้

ข้อ 3

1. รัฐภาคีต้องไม่ขับไล่ ส่งกลับ (ผลักดันกลับออกไป) หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ภายใต้อันตรายที่จะถูกทรมาน

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะวินิจฉัยว่ามีเหตุอันควรเชื่อเช่นว่าหรือไม่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจต้องคำนึงถึงข้อพิจารณาทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการที่มีรูปแบบที่ต่อเนื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐนั้นอย่างร้ายแรง โดยซึ่งหน้า หรืออย่างกว้างขวางด้วย หากมี

ข้อ 4

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า การกระทำทรมานทั้งปวงเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาของตน ให้ใช้หลักการเดียวกันนี้บังคับสำหรับการพยายามกระทำการทรมาน และสำหรับการกระทำโดยบุคคลใดที่เป็นการสมรู้ร่วมคิด หรือการมีส่วนร่วมในการทรมานด้วย
2. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐทำให้ความผิดเหล่านี้เป็นความผิดที่มีโทษ ซึ่งมีระวางโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำเหล่านั้น

ข้อ 5

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการต่างๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - (ก) เมื่อความผิดเหล่านั้นเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน หรือบนเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐนั้น
 - (ข) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนชาติของรัฐนั้น
 - (ค) เมื่อผู้เสียหายเป็นคนชาติของรัฐนั้น หากรัฐนั้นเห็นเป็นการสมควร
2. ในทำนองเดียวกัน ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ตนมีเขตอำนาจเหนือความผิดทั้งปวงเช่นว่า ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน และรัฐนั้นไม่ยอมส่งบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนตามข้อ 8 ให้แก่รัฐที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้
3. อนุสัญญานี้มิได้ยกเว้นเขตอำนาจทางอาญาใดที่ใช้ตามกฎหมายภายใน

ข้อ 6

1. เมื่อเป็นที่พอใจ หลังจากการตรวจสอบข้อสนเทศที่ตนมีอยู่แล้วว่า พฤติการณ์แวดล้อม บังคับให้ต้องดำเนินการเช่นนั้น รัฐภาคีใดที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดใดที่อ้างถึงในข้อ 4 อยู่ในอาณาเขตของตน ต้องนำตัวบุคคลนั้นไปคุมขังไว้ หรือดำเนินการทางกฎหมายอื่นที่จะประกันการคงอยู่ของบุคคลนั้น การควบคุมตัวและมาตรการทางกฎหมายอื่นต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของรัฐนั้น แต่สามารถควบคุมตัวและดำเนินการนั้นต่อไปได้เพียงเท่าที่จำเป็นที่จะทำให้การดำเนินกระบวนการทางอาญาหรือกระบวนการพิจารณาสำหรับการส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนสามารถกระทำได้ เท่านั้น
2. รัฐเช่นว่าต้องดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นในด้านข้อเท็จจริงโดยทันที

3. บุคคลใดที่ถูกคุมขังตามวรรค 1 ของข้อนี้ ต้องได้รับความช่วยเหลือ ในการติดต่อโดยทันทีกับผู้แทนที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดของรัฐที่ตนเป็นคนชาติ หรือกับผู้แทนของรัฐที่ตนพำนักอยู่เป็นปกติ หากบุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลไร้สัญชาติ
4. เมื่อรัฐใดรัฐหนึ่งได้นำตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งไปคุมขังไว้ตามข้อนี้ ให้รัฐนั้นแจ้งให้บรรดารัฐที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 1 ทราบโดยทันที ถึงข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลเชื่อกว่าตกอยู่ภายใต้การคุมขัง และเกี่ยวกับพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวง ที่ทำให้ต้องกักตัวบุคคลนั้นไว้ ให้รัฐซึ่งทำการไต่สวนเบื้องต้นที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ รายงานผลการไต่สวนของตนให้รัฐดังกล่าวทราบโดยพลัน และให้ระบุด้วยว่าตนตั้งใจที่จะใช้เขตอำนาจนั้น หรือไม่

ข้อ 7

1. ในกรณีต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 5 ให้รัฐภาคีซึ่งพบตัวบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดใดที่อ้างถึงในข้อ 4 อยู่ในอาณาเขตซึ่งอยู่ภายในเขตอำนาจรัฐของตน มอบเรื่องให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของตน เพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องร้องดำเนินคดี หากรัฐนั้นไม่ยอมส่งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ร้ายข้ามแดน
2. ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจนั้นทำคำวินิจฉัยของตนในลักษณะเดียวกันกับในกรณีของความผิดธรรมดาที่มีลักษณะร้ายแรงตามกฎหมายของรัฐนั้น ในกรณีต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 2 มาตรฐานทั้งปวงของพยานหลักฐานที่จำเป็นจะต้องมีสำหรับการฟ้องดำเนินคดีและการพิพากษาว่ามีความผิด ต้องไม่เข้มงวด น้อยกว่ามาตรฐานทั้งปวงที่ใช้บังคับสำหรับกรณีต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อ 5 วรรค 1
3. ให้บุคคลใดที่ถูกดำเนินคดีที่เกี่ยวกับความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ได้รับการประกันว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดี

ข้อ 8

1. ความผิดที่อ้างถึงในข้อ 4 ให้ถือว่ารวมอยู่ในความผิดทั้งปวงที่ส่งตัวบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี รัฐภาคีรับที่จะรวมเอาความผิด เช่นว่าเข้าไปอยู่ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่จะทำขึ้นมาระหว่างกันในอนาคต ในฐานะความผิดต่าง ๆ ที่ส่งตัวบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้
2. หากรัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งซึ่งกำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความ คงอยู่ของสนธิสัญญา ได้รับการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากรัฐภาคีอีกรัฐหนึ่ง รัฐภาคี ซึ่งมีได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยกับรัฐภาคีนั้น มีสิทธิที่จะถือเอาอนุสัญญานี้ เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ที่เกี่ยวกับความผิดเช่นว่าได้ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขอื่น ๆ ที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ

3. รัฐภาคีทั้งปวงซึ่งมิได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความคงอยู่ของสนธิสัญญา ต้องยอมรับว่าความผิดเช่นว่าเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันได้ ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ
4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างรัฐภาคีทั้งปวง ให้ถือเสมือนว่า ความผิดเช่นว่า มิได้เพียงแต่กระทำ ณ ที่ซึ่งความผิดนั้นเกิดขึ้นเท่านั้น แต่ได้กระทำในอาณาเขตของรัฐซึ่งมีพันธกรณีที่จะต้องทำให้ตนมีเขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดนั้นตามข้อ 5 วรรค 1 ด้วย

ข้อ 9

1. รัฐภาคีทั้งปวงต้องเสนอมาตรการให้ความช่วยเหลือกันและกันให้มากที่สุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับความผิดใดที่อ้างถึง ในข้อ 4 รวมทั้งการจัดส่งพยานหลักฐานทั้งปวงที่ตนมีอยู่เท่าที่จำเป็นสำหรับการดำเนินคดีนั้นให้ด้วย
2. รัฐภาคีทั้งปวงต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของตนตามวรรค 1 ของข้อนี้ โดยสอดคล้องกับสนธิสัญญาว่าด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาล ที่อาจมีอยู่ระหว่างกัน

ข้อ 10

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันว่า การศึกษาและข้อสนเทศเกี่ยวกับการห้ามการทรมานเข้าไปบรรจุอย่างสมบูรณ์ในหลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากรที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ทั้งที่เป็นพลเรือนหรือทหาร พนักงานทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับ การควบคุมตัว การสอบสวนหรือการประติบัติต่อปัจเจกบุคคลที่ตกอยู่ภายใต้ภาวะของการถูกจับ การกักขังหรือการจำคุก ไม่ว่าจะในรูปแบบใด
2. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐนำข้อห้ามนี้เข้าไปบรรจุอยู่ในกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งที่ออกมาเกี่ยวกับหน้าที่และภารกิจของบุคคลเช่นว่า

ข้อ 11

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐพิจารณาทบทวนอย่างมีระบบสำหรับ กฎเกณฑ์ คำสั่ง วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการไต่สวน ตลอดจนการจัดระเบียบทั้งปวงสำหรับการควบคุมและการประติบัติต่อบุคคลที่ตกอยู่ใต้ภาวะของการจับ การกักขังและการจำคุก ไม่ว่าจะในรูปแบบใด ในอาณาเขตที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน เพื่อที่จะป้องกันมิให้เกิดมีกรณีการทรมานใดขึ้น

ข้อ 12

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของตนดำเนินการสืบสวนโดยพลัน และโดยปราศจากความลำเอียง เมื่อใดก็ตามที่มีมูลเหตุอันสมเหตุสมผลที่จะเชื่อได้ว่า ได้มีการกระทำการทรมานเกิดขึ้นในอาณาเขตใดที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตน

ข้อ 13

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า ปัจเจกบุคคลที่อ้างว่าตนถูกทรมานในอาณาเขตใดก็ตามที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐนั้น มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น และที่จะทำให้กรณีของตนได้รับการพิจารณาตรวจสอบโดยพลันและโดยปราศจากความลำเอียงโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น ให้ดำเนินขั้นตอนทั้งปวงเพื่อประกันว่า ผู้ร้องทุกข์และพยานได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการประทุษร้ายหรือการข่มขู่ให้หวาดกลัวทั้งปวงอันเป็นผลจากการร้องทุกข์ หรือการให้พยานหลักฐานของบุคคลนั้น

ข้อ 14

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันในระบบกฎหมายของตนว่าผู้ถูกทำร้ายจากการกระทำการทรมานได้รับการชดเชยทดแทนและมีสิทธิซึ่งสามารถบังคับคดีได้ ที่จะได้รับสินไหมทดแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ รวมทั้งวิถีทางที่จะได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเต็มรูปแบบที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในกรณีที่ถูกทำร้ายเสียชีวิต อันเป็นผลจากการกระทำการทรมาน ให้ผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลนั้นมีสิทธิที่จะได้รับสินไหมทดแทน
2. ไม่มีความใดในข้อนี้ที่มีผลกระทบต่อสิทธิโดยของผู้เสียหายหรือบุคคลอื่นในอันที่จะได้รับสินไหมทดแทนซึ่งอาจมีอยู่ตามกฎหมายภายใน

ข้อ 15

ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า จะยกคำให้การใดที่พิสูจน์ได้ว่า ได้ให้โดยเป็นผลจากการทรมาน ขึ้นอ้างเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีใดมิได้ เว้นแต่จะใช้เป็นหลักฐานผูกมัดบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการทรมาน ในฐานะเป็นหลักฐาน ว่าคำให้การได้มาโดยวิธีนั้น

ข้อ 16

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐรับประกันที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือการประตักตี หรือการลงโทษที่ย่ำยีศักดิ์ศรีที่ไม่ถึงกับเป็นการทรมานตามที่นิยามไว้ในข้อ 1 เกิดขึ้นในอาณาเขตภายใต้เขตอำนาจรัฐของตน เมื่อการกระทำเช่นว่าได้กระทำโดย หรือด้วยการยุยง หรือความยินยอมหรือความรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันธกรณีทั้งปวงในข้อ 10 ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 ให้

นำมาใช้บังคับ โดยการใช้แทนที่การกล่าวถึงการทรمان หรือการกล่าวถึงการประติบัติหรือการ
ลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

2. บทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้ ไม่มีผลกระทบต่อบทบัญญัติทั้งปวงของตราสาร
ระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายใน ที่ห้ามมิให้มีการประติบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้
มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือที่เกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการขับไล่ออกนอก
ประเทศ